

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

REGULAMENT * pentru organizarea și funcționarea Curții Europene a Drepturilor Omului

Curtea Europeană a Drepturilor Omului,

Având în vedere Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocoalele acesteia,

Adoptă prezentul Regulament:

Art. 1¹⁾ - Definiții

În scopul aplicării prezentului Regulament și numai dacă din context nu rezultă contrariul:

(a) termenul "convenție" desemnează Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocoalele adiționale la această Convenție;

(b) expresia "Plenara judecătorilor Curții" („Plenul Curții”) desemnează Curtea Europeană a Drepturilor Omului reunită în plen;

(c) expresia "Marea Cameră" desemnează Marea Cameră de șaptesprezece judecători constituită în temeiul art. 27 alin. 1 din Convenție;

(d) termenul "secție" desemnează o Cameră constituită prin hotărârea Plenarei judecătorilor Curții pe o perioadă determinată în temeiul art. 26 lit. (b) din Convenție, iar expresia "președintele secției" desemnează judecătorul ales de Plenara judecătorilor Curții ca președinte al acestei secții în temeiul art. 26 lit. (c) din Convenție;

(e) termenul "Cameră" desemnează o Cameră constituită din șapte judecători în temeiul art. 27 alin. 1 din Convenție, iar expresia "președintele Camerei" desemnează judecătorul care prezidează o astfel de "Cameră";

(f) termenul "comitet" desemnează un comitet constituit din trei judecători în temeiul art. 27 alin. 1 din Convenție;

(g) termenul "Curte" desemnează fie Plenara judecătorilor Curții, Marea Cameră, o Secție, o Cameră, fie un comitet sau colegiul de cinci judecători la care se referă art. 43 alin. 2 din Convenție;

(h) expresia "judecător ad-hoc" desemnează orice altă persoană care nu este judecător ales și care a fost desemnată de către o Parte contractantă în temeiul art. 27 alin. 2 din Convenție pentru a face parte din Marea Cameră sau dintr-o Cameră;

* Traducere realizată de Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului

¹ Astfel cum a fost modificat la 7 iulie 2003

(i) termenii "judecător" și "judecători" desemnează judecătorii aleși de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și judecătorii ad-hoc;

(j) expresia "judecător-raportor" desemnează un judecător numit pentru a îndeplini obligațiile prevăzute de art. 48 și 49 din prezentul Regulament;

(k) termenul "delegat" desemnează un judecător numit de Cameră pentru a face parte dintr-o delegație (a Curții), iar expresia "șeful delegației" desemnează judecătorul numit de Cameră pentru a conduce delegația;

(l) termenul "delegație" desemnează un organ alcătuit din delegați, din membri ai Grefei, precum și din orice alte persoane numite de Cameră pentru a asista delegația;

(m) termenul "grefier" desemnează, potrivit contextului, grefierul Curții sau grefierul unei secții;

(n) termenii "parte" și "părți" desemnează:

- părțile contractante reclamante sau pârâte;
- reclamantul (persoană fizică, organizație neguvernamentală sau grup de particulari) care a sesizat Curtea în temeiul art. 34 din Convenție;

(o) expresia "terț intervenient" desemnează orice Stat contractant sau orice persoană interesată care, în temeiul art. 36 alin. 1 și 2, și-a exercitat dreptul de a depune observații scrise și de a participa la dezbaterile unei ședințe publice la care a fost invitat;

(p) termenii „audiere” („ședință”) și „audieri” („ședințe”) desemnează dezbaterile consacrate admisibilității și/sau fondului unei cauze, unei cereri de revizuire, de interpretare sau de aviz consultativ;

(q) expresia "Comitetul de Miniștri" desemnează Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei;

(r) termenii "fosta Curte" și "Comisia" desemnează Curtea și, respectiv, Comisia Europeană a Drepturilor Omului înființate în temeiul fostului art. 19 din Convenție.

Titlul I

Organizarea și funcționarea Curții

Cap. I

Judecătorii

Art. 2 - Calcularea duratei mandatului

1. Durata mandatului unui judecător ales se calculează începând cu data alegerii sale. Totuși, atunci când un judecător este reales la expirarea mandatului sau este ales să înlocuiască un judecător al cărui mandat a expirat sau care urmează să expire, durata mandatului său se calculează începând cu data acestei expirări.

2. Conform art. 23 alin. 5 din Convenție, judecătorul ales să înlocuiască un judecător al cărui mandat nu a expirat trebuie să ducă la sfârșit mandatul predecesorului său.

3. Conform art. 23 alin. 7 din Convenție, judecătorul ales rămâne în funcție până în momentul la care succesorul său depune jurământul sau face declarația solemnă prevăzută în art. 3 din prezentul Regulament.

Art. 3 - Jurământul sau declarația solemnă

1. Înainte de începerea mandatului, fiecare judecător ales trebuie ca, la prima reunire a Plenarei Curții la care judecătorul asistă după alegerea sa sau, dacă este nevoie, în fața președintelui Curții, să depună următorul jurământ sau să facă următoarea declarație solemnă:

"Jur" - sau "Declar în mod solemn" - "că voi exercita cu onoare, în mod independent și imparțial atribuțiile ce îmi revin ca judecător și că voi păstra secretul tuturor deliberărilor."

2. Aceasta se consemnează într-un procesul-verbal.

Art. 4 - Incompatibilități

Conform art. 21 alin. 3 din Convenție, pe perioada mandatului lor judecătorii nu pot exercita nici o activitate politică sau administrativă ori vreo activitate profesională care este incompatibilă cu independența sau imparțialitatea lor sau cu cerințele impuse de exercitarea unei activități cu caracter continuu. Fiecare judecător trebuie să declare în fața Președintelui Curții orice activitate suplimentară. În cazul unei neînțelegeri între președinte și judecătorul respectiv, orice problemă ridicată va fi soluționată de Plenara judecătorilor Curții.

Art. 5 - Ordinea protocolară (Rangul)

1. Judecătorii aleși urmează, ca rang, după președintele și vicepreședinții Curții și după președinții secțiilor, în ordinea datei la care au fost aleși; în caz de realegere, chiar dacă nu imediată, se ia în considerare durata funcției de judecător ales exercitată anterior de cel interesat.

2. Vicepreședinții aleși în această funcție în aceeași zi, iau rang potrivit duratei funcției lor de judecător. În caz de egalitate, rangul se atribuie potrivit vârstei. Aceeași regulă se aplică și președinților de secții.

3. Judecătorii cu durata egală a funcției iau rang potrivit vârstei.

4. Judecătorii ad-hoc iau rang potrivit vârstei, după judecătorii aleși.

Art. 6 - Demisia

Demisia unui judecător este adresată președintelui Curții, care o transmite Secretarului General al Consiliului European. Sub rezerva aplicării art. 24 alin. 4 *in fine* și a art. 26 alin. 3 din prezentul Regulament, demisia va reprezenta vacanța postului respectiv.

Art. 7 - Revocarea

Un judecător nu poate fi revocat din funcția sa decât dacă ceilalți judecători, întruniți în ședință plenară, decid cu o majoritate de două treimi din numărul judecătorilor aleși în funcție, că el a încetat să mai corespundă condițiilor impuse de funcție. El trebuie să fie mai întâi

audiat de Plenara judecătorilor Curții. Orice judecător poate iniția procedura de revocare din funcție.

Cap. II¹

Președinția Curții și rolul Biroului

Art. 8² - Alegerea președintelui, a vicepreședinților Curții, a președinților și a vicepreședinților de secție

1. Plenara judecătorilor Curții își alege președintele, cei doi vicepreședinți și președinții de secție pentru o perioadă de trei ani, cu condiția ca această perioadă să nu depășească durata mandatului lor ca judecători.

2. De asemenea, fiecare secție își alege un vicepreședinte pentru o perioadă de trei ani, care îl înlocuiește pe președinte în cazul în care acesta se află în imposibilitate de a își exercita funcția.

3. Un judecător ales conform dispozițiilor alin. 1 sau 2 de mai sus nu poate fi reales decât o singură dată pentru o funcție de același nivel. Această limită impusă numărului de mandate nu împiedică pe judecătorul titular al unui mandat de genul celui arătat mai sus la data intrării în vigoare a prezentului amendament al art. 8 din Regulament* să fie reales o dată în aceeași funcție.

4. Președinții și vicepreședinții continuă să-și exercite atribuțiile până la alegerea succesorilor lor.

5. Alegerile reglementate de acest articol se desfășoară prin vot secret; la el pot participa numai judecătorii aleși prezenți. Dacă nici un candidat nu întrunește majoritatea absolută de voturi, se procedează la unul sau mai multe tururi adiționale de scrutin, până când un candidat întrunește majoritatea absolută. La fiecare tur, judecătorul care a obținut cel mai mic număr de voturi este eliminat. Dacă mai mulți candidați obțin, fiecare, cel mai mic număr de voturi, este eliminat numai acel candidat aflat într-o asemenea situație care este ultimul în ordinea protocolară stabilită conform art. 5 din prezentul Regulament. În caz de număr egal de voturi între cei doi candidați în turul de scrutin final, are preferință judecătorul aflat pe cea mai bună poziție protocolară, în conformitate cu același art. 5.

Art. 9 - Atribuțiile președintelui Curții

1. Președintele Curții conduce lucrările și serviciile Curții. El reprezintă Curtea și, în special, asigură relațiile acesteia cu autoritățile Consiliului European.

¹ Astfel cum a fost modificat la 7 iulie 2005

² Astfel cum a fost modificat la 7 noiembrie 2005

* Această dată este 1 decembrie 2005.

2. Președintele prezidează ședințele plenare ale Curții, ședințele Marii Camere și cele ale colegiului de cinci judecători.

3. Președintele nu ia parte la examinarea cauzelor aflate pe rolul Camerelor, decât dacă este judecătorul ales în numele unei părți contractante aflate în cauză.

Art. 9A¹ - Rolul Biroului

1. a) Curtea își organizează un birou, alcătuit din președintele și vicepreședinții ei și din președinții de secție. Atunci când unul din vicepreședinții Curții sau un președinte de secție nu poate participa la ședințele biroului, el este înlocuit de vicepreședintele secției care se află imediat după el în ordinea protocolară prevăzută de art. 5 din Regulament.

b) Biroul poate solicita participarea oricărui membru al Curții sau a oricărei alte persoane a cărei prezență este considerată necesară.

2. Biroul este asistat de greșier și de greșierii adjuncți.

3. Biroul are ca misiune să-l asiste pe președinte în îndeplinirea atribuțiilor sale de conducere a lucrărilor și serviciilor Curții. În acest scop, președintele Curții poate să supună biroului orice problemă administrativă sau extrajudiciară care ține de competența sa.

4. De asemenea, Biroul asigură coordonarea între secțiile Curții.

5. Președintele poate consulta Biroul înainte de a emite instrucțiuni practice în sensul art. 32 din prezentul Regulament și înainte de a aproba instrucțiunile generale stabilite de greșier în temeiul art. 17 alin. 4 din prezentul Regulament.

6. Biroul poate aduce orice problemă la cunoștința Plenei judecătorilor Curții, căreia îi poate prezenta, de asemenea, propuneri.

7. Pentru fiecare ședință a Biroului se va completa un proces-verbal și se va distribui judecătorilor în cele două limbi oficiale ale Curții. Secretarul Biroului este desemnat de greșier, cu acordul președintelui Curții

Art. 10 - Atribuțiile vicepreședinților Curții

Vicepreședinții Curții îl asistă pe președintele Curții. Ei îi țin locul președintelui dacă acesta din urmă nu poate să-și îndeplinească atribuțiile sau dacă postul de președinte este vacant, sau la cererea președintelui. De asemenea, ei îndeplinesc și funcția de președinte de secție.

Art. 11 - Înlocuirea președintelui și a vicepreședinților Curții

Dacă președintele sau vicepreședinții Curții nu pot să-și îndeplinească atribuțiile sau dacă posturile lor sunt vacante în același timp, funcția de președinte al Curții este preluată de un președinte de secție sau, dacă nici unul nu este disponibil, de un alt judecător ales, urmându-se ordinea protocolară stabilită de art. 5 din Regulament.

Art. 12²) - Președinția secțiilor și Camerelor

¹ Text introdus la 7 iulie 2003

² Astfel cum a fost modificat la 17 iunie și la 8 iulie 2002.

Președinții secțiilor prezidează ședințele secției și ale Camerelor ai căror membri sunt și conduc lucrările secțiilor. Vicepreședinții secțiilor le țin locul dacă aceștia nu pot să-și îndeplinească atribuțiile sau dacă postul de președinte al secției respective este vacant, sau la cererea președintelui de secție. În lipsa lor, ei sunt înlocuiți de membrii secției și ai camerelor, după ordinea protocolară stabilită de art. 5 din Regulament.

Art. 13¹ - Incapacitatea de exercitare a funcției

Membrii Curții nu pot prezida într-o cauză în care este parte statul ai cărui resortisanți sunt sau pentru care au fost aleși, sau într-o cauză în care au fost desemnați ca judecători în temeiul art. 29 alin 1 a) sau al art. 38 alin 1. din prezentul Regulament.

Art. 14 - Reprezentarea echilibrată a sexelor

În legătură cu efectuarea numirilor aflate sub incidența acestui capitol și a capitolului următor din prezentul Regulament, Curtea va urma o politică de reprezentare echilibrată a sexelor.

Cap. III

Grefa

Art. 15 - Alegerea grefierului

1. Curtea, reunită în plen, își alege grefierul. Candidații trebuie să se bucure de cea mai înaltă considerație morală, să aibă cunoștințele juridice, administrative și lingvistice, precum și experiența necesare pentru a îndeplini atribuțiile aferente funcției.

2. Grefierul este ales pentru un mandat de cinci ani și poate fi reales. Grefierul nu poate fi revocat din funcție, decât dacă judecătorii, reuniți în ședință plenară, hotărăsc, printr-o majoritate de două treimi dintre judecătorii aleși în funcție, că cel în cauză a încetat să mai îndeplinească condițiile cerute. Acesta trebuie să fie audiat în prealabil de către Plenara judecătorilor Curții. Orice judecător poate declanșa procedura de revocare din funcție.

3. Alegerile reglementate de prezentul articol se desfășoară prin vot secret; la el participă doar judecătorii aleși care sunt prezenți. Dacă nici un candidat nu întrunește majoritatea absolută, se procedează la un tur de scrutin de balotaj între candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi. În caz de număr egal de voturi, în primul rând va fi preferată o candidată, iar dacă nu este niciuna, candidatul cel mai în vârstă.

4. Înainte de începerea mandatului, grefierul depune următorul jurământ sau face următoarea declarație solemnă în fața Plenarei judecătorilor Curții sau, dacă este necesar, în fața președintelui Curții:

"Jur" - sau "Declar în mod solemn" - "că voi exercita cu loialitate, discreție și cu conștiinciozitate atribuțiile pe care mi le conferă funcția de grefier al Curții Europene a Drepturilor Omului."

¹ Astfel cum a fost modificat la 4 iulie 2005

Acest fapt se consemnează în procesul-verbal.

Art. 16 - Alegerea grefierilor adjuncți

1. Plenara judecătorilor Curții alege, de asemenea, doi grefieri adjuncți în condițiile, în modalitatea și pe durata mandatului definite în articolul precedent. Procedura de revocare din funcție prevăzută pentru grefier se aplică, de asemenea, în cazul revocării grefierilor adjuncți. Curtea se consultă mai întâi cu grefierul în legătură cu aceste două probleme.

2. Înainte de începerea mandatului, grefierul adjunct depune un jurământ sau face o declarație solemnă în fața Plenarei judecătorilor Curții sau, dacă este necesar, în fața președintelui Curții, în condiții asemănătoare cu cele prevăzute pentru grefier. Aceasta se consemnează în proces-verbal.

Art. 17 - Atribuțiile grefierului

1. Grefierul asistă Curtea în îndeplinirea atribuțiilor sale. El este responsabil de organizarea și de activitățile grefei sub conducerea președintelui Curții.

2. Grefierul are în custodie arhiva Curții și este intermediarul tuturor comunicărilor și notificărilor făcute de sau adresate Curții în legătură cu cauzele aduse sau care urmează să fie aduse în fața Curții.

3. Grefierul, sub rezerva obligației de rezervă și de discreție impusă de funcția sa, răspunde cererilor de informații privitoare la activitatea Curții, în special celor care provin din partea presei.

4. Funcționarea grefei este reglementată de instrucțiuni generale întocmite de Grefier și aprobate de președintele Curții.

Art. 18 - Organizarea grefei

1. Grefa este alcătuită din grefieri de secție, în număr egal cu cel al secțiilor constituite de Curte, și din departamentele necesare pentru a furniza Curții serviciile administrative și juridice necesare funcționării ei.

2. Grefierul de secție asistă secția în îndeplinirea atribuțiilor sale și poate fi asistat de un grefier adjunct.

3. Funcționarii grefei, inclusiv asistenții juridici, dar fără grefier și grefierii adjuncți, sunt numiți de către Secretarul General al Consiliului Europei cu acordul președintelui Curții ori al grefierului care acționează potrivit instrucțiunilor președintelui.

Cap. IV

Funcționarea Curții

Art. 19 - Sediul Curții

1. Sediul Curții se află la sediul Consiliului Europei la Strasbourg. Totuși, dacă consideră că este util, Curtea poate să-și exercite atribuțiile în altă parte pe teritoriile statelor membre ale Consiliului Europei.

2. În orice stadiu al examinării unei cereri, Curtea poate hotărî că este necesar ca o investigație sau o altă activitate să fie efectuată în orice alt loc de către Curte sau de către unul sau mai mulți dintre membrii săi.

Art. 20 – Sesunile plenare ale Curții

1. Sesiunile plenare ale Curții sunt convocate de președintele Curții ori de câte ori o impune exercitarea atribuțiilor sale conform Convenției și acestui Regulament. Președintele Curții convoacă o ședință plenară dacă cel puțin o treime din membrii Curții solicită acest lucru, și, în orice caz, o dată pe an pentru a analiza problemele administrative.

2. Cvorumul necesar funcționării Plenarei judecătorilor Curții este reprezentat de două treimi dintre judecătorii aleși în funcție.

3. Dacă nu se întrunește cvorumul, președintele amână ședința.

Art. 21 - Alte sesiuni ale Curții

1. Marea Cameră, Camerele și comitetele au activitate permanentă. Totuși, la propunerea președintelui, Curtea stabilește în fiecare an sesiunile de lucru.

2. În afara acestor perioade, Marea Cameră și Camerele pot fi convocate de președinții lor în cazuri urgente.

Art. 22 - Deliberările

1. Curtea deliberază în camera de consiliu. Deliberările sale sunt secrete.

2. La deliberări iau parte numai judecătorii. Sunt prezenți în camera de consiliu grefierul sau persoana desemnată să îl înlocuiască, precum și alți asemenea funcționari ai grefei și interpreți a căror asistență este necesară. Nici o altă persoană nu poate fi admisă la deliberări decât în temeiul unei dispoziții speciale a Curții.

3. Înainte de a supune la vot orice problemă în cadrul Curții, președintele poate să le ceară judecătorilor să-și exprime opiniile cu privire la aceasta.

Art. 23 - Votarea

1. Deciziile Curții se iau cu majoritatea judecătorilor prezenți. În cazul unei egalități, votul se repetă și, dacă se obține tot egalitate, președintele are votul hotărâtor. Acest alineat se aplică dacă nu se prevede altfel prin prezentul Regulament.

2. Deciziile și hotărârile Marii Camere și ale Camerelor sunt adoptate cu majoritatea judecătorilor aflați în ședință. Nu sunt admise abțineri în privința votului final privitor la admisibilitatea sau la fondul cauzei.

3. De regulă, votul se exprimă prin ridicarea mâinii. Președintele poate să propună votul nominal deschis, în ordinea inversă a priorității.

4. Orice problemă care urmează să fie supusă la vot trebuie formulată în termeni clari.

Art. 23A¹ – Deciziile adoptate prin acord tacit

Atunci când este necesară soluționarea unei probleme de procedură sau a oricărei alte probleme în afara reuniunilor programate, președintele poate da instrucțiuni să circule un proiect de decizie printre judecători și să fixeze acestora un termen pentru a formula observații. În

¹ Articol introdus la 13 decembrie 2004

absența oricărei obiecții din partea judecătorilor, propunerea este considerată adoptată la expirarea acestui termen.

Cap. V

Formațiunile de judecată

Art. 24¹ - Organizarea Marii Camere

1. Marea Cameră este compusă din șaptesprezece judecători și cel puțin trei judecători supleanți.

2. (a) Marea Cameră este alcătuită din președintele și vicepreședintele Curții și președinții de secții. Atunci când vicepreședintele Curții sau președintele de secție nu poate face parte din Marea Cameră, acesta este înlocuit de către vicepreședintele acelei secții.

(b) Judecătorul ales în numele părții contractante în cauză, sau, dacă este cazul, judecătorul desemnat în temeiul art. 29 sau al art. 30 din Regulament este membru de drept al Marii Camere în conformitate cu art. 27 alin. 2 și 3 din Convenție.

(c) În cauzele în care Marea Cameră este investită în temeiul art. 30 din Convenție, ea include membrii camerei care s-a desesizat.

(d) În cauzele atribuite Marii Camere în temeiul art. 43 din Convenție, Marea Cameră nu cuprinde nici un judecător care a participat la deliberările Camerei care a pronunțat hotărârea asupra cauzei respective, cu excepția președintelui acelei Camere și a judecătorului ales în numele părții contractante în cauză, precum nici un judecător care a făcut parte din Camera sau Camerele care s-au pronunțat asupra admisibilității cauzei.

(e) Judecătorii și judecătorii supleanți care urmează să completeze Marea Cameră în fiecare cauză care îi este atribuită sunt desemnați dintre ceilalți judecători rămași, prin tragere la sorți efectuată de către președintele Curții în prezența grefierului. Modalitățile de tragere la sorți sunt stabilite de către Plenara judecătorilor Curții, care veghează la asigurarea unei alcătuirii echilibrate din punct de vedere geografic și care să reflecte diversitatea sistemelor juridice existente în statele contractante.

(f) Marea Cameră se va constitui potrivit dispozițiilor alin. 2 lit a) și e) din prezentul articol atunci când soluționează o cerere de aviz consultativ în baza art. 47 din Convenție.

3. Dacă există judecători care nu pot participa, ei vor fi înlocuiți cu judecătorii supleanți în ordinea în care aceștia au fost desemnați în baza alin. 2 lit. (e) din prezentul articol.

¹ Articol modificat la 8 decembrie 2000, 13 decembrie 2004, 4 iulie 2005 și 7 noiembrie 2005 și 29 mai 2006

4. Judecătorii și judecătorii supleanți desemnați în conformitate cu dispozițiile de mai sus participă la judecarea cauzei până la finalizarea procedurii. Chiar dacă le expiră mandatul, ei continuă să participe la judecarea cauzei dacă au cunoscut deja fondul. Aceste dispoziții se aplică și în privința avizelor consultative.

5. (a) Colegiul de cinci judecători ai Marii Camere competent să examineze o cerere formulată în temeiul art. 43 din Convenție este alcătuit din:

- președintele Curții; dacă președintele este indisponibil, el este înlocuit de vicepreședintele cu rang protocolar mai înalt;

- președinții a două secții desemnate prin rotație; dacă președintele unei secții astfel desemnate este indisponibil, el este înlocuit de vicepreședintele acestei secții;

- doi judecători desemnați prin rotație dintre judecătorii din rândul celorlalte secții care nu au președinții în colegiu în perioada respectivă; aceștia vor face parte din colegiu o perioadă de 6 luni;

- cel puțin doi judecători supleanți, desemnați prin rotație dintre judecătorii aleși din secțiile cărora aparțin judecătorii aleși pentru o perioadă de 6 luni.

(b) Atunci când examinează o cerere de trimitere, colegiul nu trebuie să cuprindă nici un judecător care a luat parte la examinarea admisibilității sau a fondului cauzei respective.

(c) Un judecător ales pentru statul interesat în cauza pentru care s-a cerut trimiterea sau cetățean al acestei țări nu poate face parte din colegiu atunci când acesta examinează cererea respectivă. De asemenea, un judecător ales pentru statul în cauză în temeiul art. 29 sau 30 din Regulament nu poate participa la examinarea cererii.

d) Dacă un membru al colegiului este indisponibil pentru motivele arătate la alineatele b) sau c), el este înlocuit de un judecător supleant, desemnat prin rotație dintre judecătorii aleși din cadrul secțiilor pentru a face parte din colegiu o perioadă de 6 luni.

Art. 25 - Organizarea secțiilor

1. Camerele prevăzute de art. 26 lit. (b) din Convenție (denumite "secții" în prezentul Regulament) sunt constituite de Plenara judecătorilor Curții, la propunerea președintelui acesteia, pe o perioadă de trei ani cu începere din momentul alegerii titularilor funcțiilor prezidențiale ale Curții potrivit art. 8 din prezentul Regulament. Există cel puțin 4 secții.

2. Fiecare judecător este membru al unei secții. Alcătuirea secțiilor trebuie să fie echilibrată, atât din punct de vedere geografic, cât și din punctul de vedere al reprezentării sexelor și ținând seama de diferitele sisteme juridice existente în statele contractante.

3. Când un judecător încetează să mai fie membru al Curții înainte de expirarea perioadei pentru care a fost constituită secția, succesorul lui îi va lua locul în secție ca membru al Curții.

4. Președintele Curții poate să face modificări, în cazuri excepționale, în alcătuirea secțiilor dacă împrejurările o impun.

5. La propunerea președintelui, Plenara judecătorilor Curții poate constitui o secție suplimentară.

Art. 26¹ - Organizarea Camerelor

1. Camerele de șapte judecători prevăzute în art. 27 alin. 1 din Convenție pentru examinarea cauzelor aduse în fața Curții se constituie pe baza secțiilor după cum urmează:

(a) Sub rezerva alin. 2 al prezentului articol și art. 28 alin. 4 ultima frază din prezentul Regulament, Camera este compusă pentru fiecare caz în parte din președintele de secție și judecătorul ales în numele părții contractante interesate. Dacă acesta din urmă nu este membru al secției căreia i-a fost atribuită cererea conform art. 51 sau 52 din prezentul Regulament, el va face parte din Cameră ca membru de drept în conformitate cu art. 27 alin. 2 din Convenție. Art. 29 se aplică dacă judecătorul respectiv este indisponibil sau se abține.

(b) Ceilalți membri ai Camerei sunt desemnați de președintele de secție prin rotație dintre membrii secției respective.

(c) Membrii secției, care nu au fost desemnați astfel, participă în cauză ca judecători supleanți.

2. Judecătorul ales în numele oricărei părți contractante sau, dacă este cazul, un alt judecător ales sau un judecător ad-hoc desemnat în conformitate cu art. 29 și 30, pot fi scutiți de președintele Camerei să participe la ședințele consacrate problemelor preparatorii sau de procedură. Pentru buna desfășurare a acestor ședințe, se prezumă că statul în cauză a desemnat în locul aceluși judecător pe primul judecător supleant, în conformitate cu art. 29 alin. 1 din prezentul Regulament.

3. Chiar și după încheierea mandatelor lor, judecătorii continuă să se ocupe de cauza la care au participat la examinarea fondului.

Art. 27 - Comitetele

1. În baza art. 27 alin. 1 din Convenție se constituie comitete de 3 judecători aparținând aceleași secții. După consultarea președinților secțiilor, președintele Curții decide asupra numărului de comitete ce vor fi create.

2. Comitetele sunt constituite pentru o perioadă de 12 luni, prin rotație, dintre membrii secției, cu excepția președintelui.

3. Membrii secției care nu sunt membrii unui comitet pot fi desemnați să înlocuiască pe acei membri ai comitetului care sunt indisponibili.

4. Fiecare comitet este condus de către un membru al acestuia, desemnat din cadrul secției.

Art. 28² - Indisponibilitatea, abținerea sau recuzarea

¹ Articol modificat la 17 iunie și 8 iulie 2002.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002 și la 13 decembrie 2004.

1. Orice judecător care nu poate participa la ședințele la care a fost convocat înștiințează despre aceasta, în cel mai scurt timp, pe președintele Camerei.

2. Nici un judecător nu poate participa la examinarea unei cauze dacă:

(a) are un interes personal în cauză, rezultat de exemplu dintr-o relație matrimonială sau de rudenie, dintr-o altă legătură de rudenie apropiată, dintr-o strânsă legătură personală sau profesională, ori dintr-un raport de subordonare cu oricare dintre părți;

(b) a intervenit anterior în cauză, fie ca agent, avocat, consilier al unei părți sau al unei persoane ce are un interes în cauză, fie, la nivel național sau internațional, ca membru al unei alte jurisdicții sau al unei comisii de anchetă, sau în orice altă calitate;

(c) desfășoară, în timp ce este judecător *ad hoc* sau fost judecător ales care continuă să participe la examinarea cauzei pe temeiul art. 26 alin. 3 din prezentul Regulament, activități politice sau administrative, ori activități profesionale incompatibile cu independența și imparțialitatea sa;

(d) a exprimat în public, prin intermediul mass-media, în scris, prin acțiuni publice sau prin orice alte mijloace, opinii care, în mod obiectiv, sunt de natură să-i afecteze imparțialitatea;

(e) pentru oricare alt motiv, independența și imparțialitatea sa pot fi, în mod legitim, puse la îndoială.

3. Dacă un judecător se abține pentru unul dintre motivele menționate, îl va înștiința pe președintele Camerei, care îl dispensează de a participa la examinarea acelei cauze.

4. Dacă judecătorul aflat într-o asemenea situație sau președintele Camerei ezită cu privire la existența sau inexistența uneia dintre cauzele de abținere enumerate la alin. 2 din prezentul articol, acest lucru va fi hotărât de Cameră. Camera ascultă pe judecătorul în cauză, apoi deliberază și votează în absența aceluia judecător. În scopul deliberării și votării asupra acestei probleme, judecătorul în cauză este înlocuit de primul judecător supleant al Camerei. La fel se va proceda dacă judecătorul a fost desemnat să facă parte din Cameră ca judecător *ad hoc*, conform art. 29 alin.1 din prezentul Regulament, în locul judecătorului ales pentru statul în cauză.

5. Dispozițiile de mai sus se aplică și în situația participării unui judecător la un comitet, înștiințarea prevăzută la alineatele 1 și 3 adresându-se în acest caz președintelui secției.

Art. 29¹ - Judecătorii ad-hoc

1. (a) Dacă judecătorul ales în numele unui stat aflat în cauză este indisponibil, se abține sau este dispensat, sau în lipsa unui asemenea judecător, președintele Camerei invită acel stat să-i comunice, într-un termen de 30 de zile, dacă înțelege să desemneze fie un alt judecător ales, fie un judecător *ad hoc* și, în caz afirmativ, să indice în același timp, numele persoanei desemnate.

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

(b) Aceeași regulă se aplică și în cazul în care persoana astfel desemnată este indisponibilă sau se abține.

(c) Judecătorul ad-hoc trebuie să îndeplinească condițiile cerute de art. 21 alin. 1 din Convenție, să nu se afle în imposibilitate de a lua parte la judecarea cauzei pentru vreunul dintre motivele prevăzute de art. 28 din prezentul Regulament și să corespundă exigențelor de disponibilitate și de prezență enunțate în alin. 5 al acestui articol.

2. Dacă partea contractantă în cauză nu răspunde în termen de 30 de zile sau până la expirarea prelungirii acestui termen pe care poate să o acorde președintele Camerei, se prezumă că aceasta a renunțat la dreptul său de a desemna un judecător *ad hoc*. De asemenea, ea este prezumată că a renunțat la acest drept dacă desemnează de două ori, cu prilejul examinării aceleiași cereri, ca judecător ad-hoc o persoană care nu îndeplinește condițiile prevăzute în alin. 1 lit. (c) al acestui articol.

3. Președintele Camerei poate decide ca partea contractantă în cauză să fie invitată să procedeze la desemnare potrivit alin. 1 lit. (a) din acest articol numai atunci când i se va comunica cererea conform art. 54 alin. 2 din Regulament. În acest caz, până la momentul desemnării, se prezumă că partea contractantă în cauză l-a desemnat în această calitate pe primul judecător supleant în locul judecătorului ales.

4. Judecătorul ad-hoc, la începutul primei ședințe consacrate examinării cauzei după desemnarea sa, depune jurământul sau face declarația solemnă prevăzută în art. 3 din Regulament, sens în care se întocmește un proces-verbal.

5. Judecătorii ad-hoc trebuie să fie la dispoziția Curții și, sub rezerva prevederilor art. 26 alin. 2 din Regulament, să asiste la ședințele camerei.

Art. 30¹ – Comunitatea de interese

1. Dacă două sau mai multe părți contractante, reclamante sau pârâte, au un interes comun, președintele camerei le poate invita să desemneze, în calitate de judecător al comunității de interese, pe unul dintre judecătorii aleși în reprezentarea lor, care va fi chemat să participe de drept la judecarea cauzei; în lipsa unui acord, președintele alege prin tragere la sorți pe judecătorul care va participa la judecarea cauzei dintre judecătorii propuși de statele interesate.

2. Președintele Camerei poate decide să invite părțile contractante aflate într-o asemenea situație să procedeze la desemnarea unui judecător conform alin. 1 al acestui articol, doar odată cu comunicarea cererii către partea contractantă, în conformitate cu art. 54 alin. 2 din prezentul Regulament.

3. În cazul contestării existenței unui interes comun sau a oricărei alte chestiuni conexe, Camera va decide, dacă este cazul, după primirea observațiilor scrise ale părților contractante interesate.

¹ Articol modificat de Curte la 7 iulie 2003.

Titlul II

Procedura

Cap. I

Reguli generale

Art. 31 - Posibilitatea unor derogări speciale

Dispozițiile prezentului titlu nu împiedică Curtea să deroge de la acestea, în caz de nevoie, cu ocazia examinării unei cauze deosebite, după ce va fi consultat părțile.

Art. 32 - Instrucțiuni practice

Președintele Curții poate emite instrucțiuni practice, în special referitor la probleme precum derularea ședințelor publice și depunerea observațiilor scrise sau a altor documente.

Art. 33¹ - Publicitatea documentelor

1. Toate documentele privitoare la o anumită cauză, depuse de părți sau de terții intervenienți, cu excepția celor depuse, astfel cum dispune art. 62 din prezentul Regulament, în cadrul negocierilor purtate în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului, sunt accesibile publicului potrivit modalităților practice edictate de grefier, afară de situația în care președintele camerei decide altfel, pentru motivele indicate în alineatul 2 al prezentului articol, fie din oficiu, fie la cererea unei părți sau a oricărei persoane interesate.

2. Accesul publicului la un document sau la o parte a unui document poate fi restrâns în interesul moralei, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților o impun, sau când, în împrejurări speciale, în măsura considerată strict necesară de către președintele camerei, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

3. Orice cerere de păstrare a confidențialității formulată în temeiul alin. 1 al acestui articol trebuie să fie motivată și să precizeze dacă are ca obiect toate documentele unui dosar sau doar o parte dintre acestea.

4. Deciziile și hotărârile camerei sunt accesibile publicului. Curtea face publice, în mod periodic, informațiile generale privitoare la deciziile adoptate de comitete pe temeiul art. 53 alin. 2 din prezentul Regulament.

Art. 34² - Utilizarea limbilor oficiale

1. Limbile oficiale ale Curții sunt franceza și engleza.

2. Atunci când o cerere este introdusă pe temeiul art. 34 din Convenție, toate comunicările cu reclamantul sau cu reprezentantul său și toate observațiile orale sau scrise depuse de reclamant sau de

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002, la 7 iulie 2003 și la 4 iulie 2005

² Articol modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

reprezentantul său, dacă nu au fost făcute sau redactate într-una din limbile oficiale ale Curții, trebuie să se facă sau să fie redactate în una din limbile oficiale ale părților contractante, câtă vreme cererea nu a fost comunicată unei părți contractante, pe temeiul dispozițiilor prezentului Regulament. Dacă o parte contractantă este informată cu privire la introducerea unei cereri, sau dacă aceasta i se comunică în virtutea prezentului Regulament, cererea și anexele sale trebuie comunicate în limba în care reclamantul le-a depus la grefă.

3. (a) Toate comunicările cu reclamantul sau cu reprezentantul său și toate observațiile orale sau scrise ale reclamantului sau ale reprezentantului său ce privesc ședința publică, sau care intervin după comunicarea cererii unei părți contractante, trebuie să fie făcute sau redactate într-una dintre limbile oficiale ale Curții, cu excepția cazului în care președintele camerei autorizează utilizarea în continuare a limbii oficiale a părții contractante.

(b) Dacă o asemenea autorizare este acordată, grefierul va lua măsurile necesare în vederea traducerii, integrale sau parțiale, în franceză sau în engleză, a observațiilor orale sau scrise ale reclamantului, atunci când președintele camerei consideră necesară o asemenea măsură în interesul bunei desfășurări a procedurii.

(c) În mod excepțional, președintele camerei poate condiționa acordarea autorizației de suportarea de către reclamant, în tot sau în parte, a cheltuielilor astfel ocazionate.

(d) Cu excepția hotărârii contrare a președintelui camerei, orice decizie adoptată pe temeiul dispozițiilor de mai sus ale prezentului paragraf rămâne aplicabilă în toate fazele ulterioare ale procedurii, inclusiv cele ce vor fi impuse de introducerea unei cereri de trimitere a cauzei în fața Marii Camere sau a unei cereri de interpretare sau de revizuire a hotărârii în conformitate cu art. 73, art.79, respectiv art. 80 din prezentul Regulament.

4. (a) Toate comunicările cu un stat contractant care este parte într-un litigiu și toate observațiile orale sau scrise provenite de la această parte trebuie să se facă sau să fie redactate într-una din limbile oficiale ale Curții. Președintele camerei poate autoriza partea contractantă să utilizeze limba sa oficială sau una din limbile sale oficiale pentru observațiile sale, orale sau scrise.

(b) Dacă o asemenea autorizare este acordată, partea care a solicitat-o trebuie:

i) să depună o traducere în franceză sau în engleză a observațiilor scrise, într-un termen stabilit de președintele camerei, grefierul având posibilitatea de a lua măsurile necesare pentru a asigura traducerea documentelor pe cheltuiala părții contractante, dacă aceasta nu a depus traducerea în termenul ce i-a fost acordat;

ii) să suporte cheltuielile necesare interpretării în engleză sau în franceză a observațiilor orale, grefierului revenindu-i sarcina de a lua măsurile necesare în scopul efectuării interpretării;

(c) Președintele camerei poate ordona unui stat contractant parte într-un litigiu să depună, într-un termen determinat, o traducere sau un rezumat în franceză sau în engleză a tuturor sau a anumitor documente anexate observațiilor scrise sau a oricărui alt document pertinent, sau extrase de pe asemenea documente.

(d) Alineatele de mai sus ale prezentului paragraf se aplică, *mutatis mutandis*, terților intervenienți pe temeiul art. 44 din prezentul Regulament, precum și în cazul utilizării unei limbi neoficiale de către un asemenea terț.

5. În scopul facilitării înțelegerii conținutului lor de către reclamant, președintele camerei poate invita statul contractant pârât să depună o traducere a observațiilor sale scrise în limba oficială sau în una dintre limbile sale oficiale.

6. Orice martor, expert sau altă persoană care se înfățișează înaintea Curții poate utiliza propria sa limba, dacă nu cunoaște îndeajuns nici una dintre cele două limbi oficiale. În acest caz, greșierul ia măsurile necesare în vederea asigurării interpretării sau a traducerii.

Art. 35 - Reprezentarea părților contractante

Părțile contractante sunt reprezentate de agenți, care pot fi asistați de avocați și de consilieri.

Art. 36¹ - Reprezentarea reclamantilor

1. Persoanele fizice, organizațiile neguvernamentale și grupurile de particulari prevăzute de art. 34 din Convenție pot să depună inițial cererile fie ele însele, fie prin reprezentant.

2. Odată cererea comunicată părții contractante pârâte pe temeiul art. 54 alin. 2 lit. (b), reclamantul trebuie să fie reprezentat conform cu alin. 4 din prezentul articol, cu excepția cazului în care președintele camerei hotărăște altfel.

3. Reclamantul trebuie să fie de asemenea reprezentat la orice ședință publică decisă de cameră, cu excepția cazului în care președintele camerei îl autorizează, în mod excepțional, să-și susțină cauza el însuși, sub rezerva ca, dacă este necesar, să fie asistat de un avocat sau de un alt reprezentant autorizat.

4. (a) Reprezentantul care acționează pe seama unui reclamant în temeiul alin. 2 și 3 ale prezentului articol trebuie să fie un avocat abilitat să profeseze în oricare dintre statele contractante și care-și are reședința pe teritoriul unuia dintre acestea, sau orice altă persoană autorizată de președintele camerei.

(b) În împrejurări excepționale, în orice moment al procedurii, președintele camerei poate să decidă, atunci când consideră că circumstanțele sau conduita avocatului sau a altei persoane desemnate conform cu alineatului precedent o impun, că avocatul sau acea

¹ Articol modificat de Curte la 7 iulie 2003.

persoană nu mai poate să-l reprezinte sau să-l asiste pe reclamant și că acesta trebuie să-și desemneze un alt reprezentat.

5. (a) Avocatul sau reprezentantul autorizat de reclamant sau însuși reclamantul care a cerut să-și reprezinte singur interesele, trebuie, chiar și în ipoteza în care obține autorizarea prevăzută la lit. b) a alineatului de mai sus, să înțeleagă suficient una din limbile oficiale ale Curții.

(b) Dacă nu se pot exprima cu ușurință într-una din limbile oficiale ale Curții, președintele camerei poate, pe temeiul art. 34 alin. 3 din prezentul Regulament, să le autorizeze utilizarea uneia dintre limbile oficiale ale părților contractante.

Art. 37¹- Comunicări, notificări și citații

1. Comunicările și notificările adresate agenților sau avocaților părților se consideră adresate părților înseși.

2. Dacă pentru o comunicare, notificare sau citație destinată altor persoane decât agenții sau avocații părților Curtea consideră că este necesar concursul guvernului statului pe teritoriul căruia produce efecte comunicarea, notificarea sau citația, președintele Curții se adresează în mod direct aceluși guvern, pentru a obține facilitățile necesare efectuării acestor acte.

Art. 38 - Observații scrise

1. Observațiile scrise sau alte documente nu pot fi depuse decât în termenul stabilit de președintele camerei sau de judecătorul-raportor, după caz, conform prezentului Regulament. Observațiile scrise sau alte documente depuse în afara acestui termen sau cu nerespectarea unei instrucțiuni practice emise conform art. 32 din prezentul Regulament nu pot fi incluse în dosar, cu excepția cazului în care președintele camerei hotărăște altfel.

2. Data care se ia în considerare pentru calculul termenului la care se referă alineatul 1 al prezentului articol este data certificată a trimiterii documentului sau, în lipsa acesteia, data primirii lui la grefă.

Art. 38A² - Examinarea problemelor de procedură

Problemele de procedură care necesită adoptarea unei decizii de către cameră vor fi soluționate la momentul examinării cauzei, dacă președintele camerei nu hotărăște altfel.

1. Camera sau, dacă este cazul, președintele ei pot, fie la cererea unei părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie ce consideră că trebuie să fie adoptată în interesul părților ori a bunei desfășurări a procedurii.

2. Comitetul de Miniștri este informat cu privire la această măsură.

3. Camera poate invita părțile să-i prezinte informații cu privire la orice problemă legată de aplicarea măsurilor provizorii pe care ea le-a indicat.

¹ Articol modificat de Curte la 7 iulie 2003.

² Introdus de către Curte la data de 17 iunie și 8 iulie 2002

Art. 39² – Măsurile provizorii

1. Camera, sau dacă este cazul, președintele ei poate, fie la cererea uneia dintre părți sau a oricărei persoane interesate, fie din oficiu, să indice părților orice măsură provizorie pe care o apreciază necesar a fi adoptată, în interesul părților sau al bunei desfășurări a procedurii.
2. Comitetul Miniștrilor va fi informat cu privire la această măsură.
3. Camera poate invita părțile să-i prezinte informații despre orice problemă privitoare la aplicarea măsurilor provizorii indicate.

Art. 40 – Comunicarea unei cereri în regim de urgență

În caz de urgență, sub rezerva posibilității adoptării altor măsuri de ordin procedural, grefierul poate, cu autorizarea președintelui Camerei și prin orice mijloace disponibile, să informeze o parte contractantă interesată despre introducerea unei cereri și despre obiectul acesteia pe scurt.

Art. 41¹– Ordinea examinării cauzelor

Cererile sunt examinate în ordinea în care sunt pregătite în vederea soluționării. Totuși, Camera sau președintele acesteia poate să decidă examinarea unei cereri cu prioritate.

Art. 42 (fostul articol 43) - Conexarea și examinarea simultană a cererilor

1. Camera poate dispune, la cererea unei părți sau din oficiu, conexarea a două sau a mai multor cereri.

2. După consultarea părților, președintele Camerei poate dispune să se procedeze la examinarea simultană a unor cauze atribuite aceleiași Camere, fără a prejudicia decizia Camerei privitoare la conexarea acelor cereri.

Art. 43²(fostul articol 44) – Radierea de pe rol și reînscrisura pe rol

1. În orice stadiu al procedurii, Curtea poate hotărî radierea de pe rol a unei cauze, în condițiile art. 37 din Convenție.

2. Când o parte contractantă aduce la cunoștința grefierului intenția ei de a se desista, Camera poate radia cauza de pe rolul Curții, conform art. 37 din Convenție, dacă cealaltă parte contractantă sau celelalte părți contractante interesate în cauză acceptă desistarea.

3. Decizia de radiere de pe rol a unei cereri declarată admisibilă îmbracă forma unei hotărâri. Odată hotărârea devenită definitivă, președintele Camerei o comunică Comitetului Miniștrilor pentru a permite acestuia să supravegheze, în conformitate cu art. 46 alin. 2 din Convenție, executarea obligațiilor de care au putut fi condiționate desistarea, rezolvarea pe cale amiabilă sau soluționarea cauzei.

4. Când o cerere este radiată de pe rol, cheltuielile sunt lăsate la aprecierea Curții. Dacă aceste cheltuieli sunt acordate printr-o decizie de

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002, precum și la 7 iulie 2003.

scoatere de pe rol a unei cereri care nu a fost declarată admisibilă, președintele Camerei transmite decizia Comitetului Miniștrilor.

5. Curtea poate decide reînscierea unei cauze pe rol, dacă ea consideră că circumstanțe excepționale justifică acest lucru.

Art. 44¹– Terții intervenienți

1. (a) Când o cerere introdusă în temeiul art. 34 din Convenție este adusă la cunoștința părții contractante pârâte conform art. 54 alin. 2 lit. b) din prezentul Regulament, grefierul comunică, în același timp, o copie a cererii oricărei alte părți contractante al cărei cetățean este reclamantul în cauză. Notifică, de asemenea, dacă este cazul, acestei părți decizia de examinare a cauzei în ședință publică.

(b) Dacă o parte contractantă dorește să-și exercite dreptul recunoscut prin art. 36 alin. 1 din Convenție de a prezenta observații scrise sau de a lua parte la ședința publică, ea trebuie să informeze grefierul în scris nu mai târziu de 12 săptămâni de la comunicarea sau de la notificarea prevăzută de alineatul precedent. Președintele Camerei poate, în mod excepțional, să fixeze un alt termen.

2. (a) Odată cererea adusă la cunoștința părții contractante pârâte în conformitate cu art. 51 alin. 1 sau cu art. 54 alin. 2 lit. b) din prezentul Regulament, președintele Camerei poate, în interesul bunei administrări a justiției, cum prevede art. 36 alin. 2 din Convenție, să invite sau să autorizeze orice parte contractantă care nu este parte în cauză sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să depună observații scrise sau, în cazuri excepționale, să ia parte la audiere.

(b) Cererile de autorizare făcute în acest scop trebuie să fie motivate corespunzător și formulate în scris în una din limbile oficiale, conform art. 34 alin. 4 nu mai târziu de 12 săptămâni de la data la care cererea a fost adusă la cunoștința părții contractante pârâte. Președintele Camerei poate, pentru motive excepționale, să fixeze un alt termen.

3. (a) În cauzele examinate de Marea Cameră, termenele prevăzute în alineatele precedente curg de la notificarea deciziei de desesizare în favoarea Marii Camere adoptate de Cameră conform art. 72 alin. 1 din prezentul Regulament, sau de la data deciziei adoptate de colegiul Marii Camere conform art. 73 alin. 2 din prezentul Regulament, de admitere a unei cereri de trimitere a cauzei în fața Marii Camere făcută de o parte.

(b) Termenele fixate de prezentul articol pot fi prelungite, în mod excepțional, de președintele Camerei, dacă sunt aduse suficiente argumente care să justifice asemenea măsură.

4. Invitarea sau autorizarea menționate la alin. 2 lit. a) din prezentul articol pot fi însoțite de condiții, inclusiv în privința termenului, stabilite de președintele Camerei. În cazul nerespectării acestor condiții, președintele poate hotărî să nu includă observațiile la dosarul cauzei sau

¹Articol modificat de Curte la 7 iulie 2003.

să limiteze participarea la audieri în măsura în care consideră potrivit acest lucru.

5. Observațiile scrise prezentate conform prezentului articol trebuie să fie redactate într-una din limbile oficiale, astfel cum prevede art. 34 alin. 4 din Regulament. Grefierul le transmite părților care, în anumite condiții, inclusiv în privința termenului, stabilite de președintele Camerei, sunt autorizate să răspundă în scris, sau dacă este cazul, oral, în cadrul audierii.

Art. 44A¹- Obligația de a coopera cu Curtea

Părțile au obligația de a coopera pe deplin în desfășurarea procedurii și, în special, de a lua măsurile care le stau în putere și pe care Curtea le consideră necesare bunei administrări a justiției. Această obligație privește, de asemenea, și părțile contractante care nu sunt părți la procedură, dacă este necesar.

Art. 44B¹- Nerespectarea unei dispoziții a Curții

În cazul în care o parte nu se conformează unei dispoziții a Curții privind desfășurarea procedurii, președintele Camerei poate lua orice măsură pe care o consideră potrivită.

Art. 44C¹- Lipsa participării efective

1. În cazul în care o parte omite să producă probele sau informațiile cerute de Curte ori să prezinte, din proprie inițiativă, informații pertinente sau să dovedească, în alt fel, de lipsă de participare efectivă la procedură, Curtea poate trage, din comportamentul său, concluziile pe care le consideră adecvate.

2. Abținerea sau refuzul unei părți contractante pârâte de a participa efectiv la procedură nu constituie, prin ea însăși (el însuși), un motiv pentru care Camera să întrerupă examinarea cererii.

Art. 44D² - Observațiile nepertinente formulate de o parte

Dacă reprezentantul unei părți formulează observații abuzive, frivole, jignitoare, neadevărate sau prolix, președintele Camerei îl poate exclude de la desfășurarea procedurii, să refuze admiterea, în tot sau în parte, a observațiilor în cauză ori poate adopta orice dispoziție pe care o consideră adecvată, fără a se aduce atingere art. 35 alin. 3 din Convenție.

Art. 44E¹ - „Retragerea” cererii (Renunțarea la judecată)

Conform art. 37 alin. 1 lit. a) din Convenție, dacă o parte contractantă reclamantă ori un reclamant individual nu înțelege să-și mențină cererea, Camera poate să o radieze de pe rolul Curții, conform art. 43 din prezentul Regulament.

Cap. II

Despre cererea introductivă de instanță

¹ Articol introdus de Curte la 13 decembrie 2004.

² Articol introdus de Curte la 13 decembrie 2004.

Art. 45 - Semnăturile

1. Orice cerere formulată în temeiul art. 33 sau 34 din Convenție trebuie prezentată în scris și semnată de către reclamant sau de către reprezentantul său.

2. În cazul în care cererea este prezentată de o organizație neguvernamentală sau de un grup de particulari, ea este semnată de persoanele abilitate să reprezinte acea organizație sau acel grup. Camera sau Comitetul investită (investit) cu soluționarea cauzei decide asupra oricărei probleme privitoare la împrejurarea dacă persoanele care au semnat cererea aveau această calitate.

3. În cazul în care reclamantul este reprezentat în conformitate cu art. 36 din prezentul Regulament, reprezentantul sau reprezentanții săi trebuie să prezinte o împuternicire scrisă sau o procură.

Art. 46 - Conținutul unei cereri interstatale

Orice parte contractantă sau orice părți contractante care doresc să introducă o cerere în fața Curții conform art. 33 din Convenție depun la grefă textul acesteia, care trebuie să cuprindă:

- (a) numele părții contractante împotriva căreia este îndreptată cererea;
- (b) o expunere a faptelor;
- (c) o expunere a pretinsei sau a pretinselor încălcări ale Convenției și a argumentelor pertinente;
- (d) o expunere privitoare la condițiile de admisibilitate (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de șase luni) prevăzute în art. 35 alin. 1 din Convenție;
- (e) obiectul cererii și o precizare în linii mari a cererii de satisfacție echitabilă formulate în temeiul art. 41 din Convenție pentru partea sau părțile lezate;
- (f) numele și adresa persoanei (persoanelor) desemnate în calitate de agenți;
la care urmează a se adăuga:
- (g) copii de pe toate documentele pertinente, în special de pe hotărâri judecătorești sau de altă natură, privitoare la obiectul cererii.

Art. 47¹- Conținutul unei cereri individuale

1. Orice cerere formulată în temeiul art. 34 din Convenție se face pe formularul pus la dispoziție de grefă, dacă președintele secției investite cu soluționarea ei nu hotărăște altfel. Formularul cuprinde:

- (a) numele, data nașterii, naționalitatea, sexul, ocupația și adresa reclamantului;
- (b) numele, ocupația și adresa reprezentantului, dacă este cazul;
- (c) partea sau părțile contractante împotriva (căreia) cărora este îndreptată cererea;
- (d) o expunere succintă a faptelor;
- (e) o expunere succintă a pretinsei sau a pretinselor încălcări ale Convenției și a argumentelor pertinente;

¹Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

(f) o expunere succintă privind respectarea de către reclamant a condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 35 alin. 1 din Convenție (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de șase luni);

(g) obiectul cererii;

și va fi însoțit de

(h) copii de pe toate documentele pertinente, în special de pe hotărâri judecătorești sau de altă natură, privitoare la obiectul cererii.

2. În plus, reclamantul trebuie:

(a) să prezinte toate elementele, în special documentele și deciziile citate la alin. 1 lit. h al prezentului articol, care dau posibilitatea de a stabili dacă au fost îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute în art. 35 alin. 1 din Convenție (epuizarea căilor de recurs interne și respectarea termenului de șase luni); și

(b) să menționeze dacă a supus plângerea sa unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare a diferendelor.

3. Reclamantul care nu dorește ca identitatea lui să fie dezvăluită trebuie să precizeze acest lucru și să prezinte o expunere a motivelor care justifică derogarea de la regula publicității procedurii în fața Curții. În cazuri excepționale și temeinic justificate, Președintele Camerei poate să autorizeze păstrarea anonimatului.

4. În cazul nerespectării obligațiilor enumerate în alin. 1 și 2 din prezentul articol, cererea nu poate fi examinată de Curte.

5. Ca regulă generală, se consideră că cererea a fost introdusă la data primei comunicări prin care reclamantul exprima – fie și în mod sumar – obiectul cererii sale. Cu toate acestea, pentru motive justificate, Curtea poate să decidă reținerea unei alte date.

6. Reclamantul trebuie să informeze Curtea cu privire la orice schimbare a adresei sale și despre orice fapt pertinent privitor la examinarea cererii sale.

Cap. III

Judecătorii raportori

Art. 48¹ - Cererile interstatale

1. În cazul în care Curtea este sesizată în temeiul art. 33 din Convenție, Camera constituită pentru examinarea cererii desemnează ca judecător (judecători) raportor (raportori) unul sau mai mulți dintre membrii ei, pe care îl (ii) însărcinează să-i prezinte un raport cu privire la admisibilitatea cererii, după primirea observațiilor părților contractante în cauză.

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

2. Judecătorul sau judecătorii raportori supun camerei rapoartele, proiectele de texte și alte documente susceptibile a ajuta Camera și pe președintele acesteia în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin.

Art. 49¹ - Cererile individuale

1. Când elementele prezentate de reclamant sunt suficiente, prin ele însele, să arate că cererea este inadmisibilă sau că ar trebui radiată de pe rol, aceasta este examinată de un comitet, în afara situațiilor speciale care impun să se procedeze altfel.

2. Când Curtea este sesizată în temeiul art. 34 din Convenție și cererea pare să justifice examinarea ei de către o Cameră, președintele Secției căreia i-a fost atribuită cauza desemnează un judecător care va examina cererea în calitate de judecător raportor.

3. În cursul examinării pe care o face, judecătorul raportor:

(a) poate cere părților să-i prezinte, într-un anumit termen, toate informațiile privitoare la fapte, documente sau orice alte elemente pe care el le consideră pertinente;

(b) hotărăște dacă cererea trebuie examinată de un comitet sau de o cameră, știut fiind faptul că președintele Secției poate dispune ca cererea să fie supusă spre examinare unei camere;

(c) prezintă rapoarte, proiecte de texte sau alte documente ce pot ajuta Camera sau pe președintele acesteia în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin.

Art. 50 - Procedura în fața Marii Camere

Atunci când o cauză a fost atribuită Marii Camere în temeiul art. 30 sau al art. 43 din Convenție, președintele Marii Camere desemnează ca judecător (judecători) raportor (raportori) unul dintre membrii săi sau - în cazul unei cereri interstatale -, unul sau mai mulți dintre membrii ei.

Cap. IV

Procedura examinării admisibilității

Cererile interstatale

Art. 51²- Repartizarea cererii și procedura subsecventă

1. Când o cerere este introdusă în temeiul art. 33 din Convenție, președintele Curții o aduce imediat la cunoștința părții contractante pârâte și o atribuie unei secții.

2. În conformitate cu dispozițiile art. 26 alin. 1 lit. (a) din prezentul Regulament, judecătorii aleși pentru părțile contractante reclamante și pârâte fac parte de drept din Camera constituită să examineze cauza. Art. 30 din prezentul Regulament se aplică și cererii care a fost introdusă de mai multe părți contractante sau dacă cererile având același obiect,

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002, precum și la 4 iulie 2005.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

introduse de mai multe părți contractante, sunt examinate simultan, conform dispozițiilor art. 42 din prezentul Regulament.

3. Odată cererea atribuită unei Secții, președintele acesteia constituie Camera care o va examina în conformitate cu art. 26 alin. 1 din prezentul Regulament și invită partea contractantă pârâtă să-și prezinte în scris observațiile sale privind admisibilitatea cererii. Grefierul comunică observațiile astfel obținute părții contractante reclamante, care poate prezenta, în scris, observații prin care răspunde celor făcute de partea contractantă pârâtă.

4. Înainte de adoptarea deciziei privind admisibilitatea cererii, Camera sau președintele acesteia pot decide să invite părțile să-i prezinte în scris observații complementare.

5. Dacă una sau mai multe părți contractante aflate în cauză solicită aceasta sau Camera hotărăște astfel, din oficiu, se va organiza o ședință publică pentru examinarea admisibilității cererii.

6. Înainte de fixarea modului de desfășurare a procedurii scrise sau, atunci când este cazul, a procedurii orale, președintele Camerei consultă părțile.

Cererile individuale

Art. 52¹ - Repartizarea cererii unei secții

1. Orice cerere introdusă în temeiul art. 34 din Convenție este atribuită de președintele Curții unei secții; el veghează la o repartizare echitabilă a volumului de activitate între secții.

2. Camera de șapte judecători prevăzută de art. 27 alin. 1 din Convenție este constituită de președintele Secției căreia i-a fost repartizată cererea în conformitate cu art. 26 alin. 1 din prezentul Regulament.

3. În așteptarea constituirii unei Camere, în conformitate cu alin. 2 din prezentul articol, președintele Secției exercită atribuțiile pe care prezentul Regulament le conferă președintelui Camerei.

Art. 53²- Procedura în fața unui comitet

1. Dacă nu este membru al Comitetului, judecătorul ales pentru statul contractant pârât poate fi invitat să asiste la deliberările acestuia.

2. În conformitate cu art. 28 din Convenție, comitetul poate, prin vot unanim, să declare o cerere inadmisibilă sau să o radieze de pe rolul Curții, atunci când o astfel de decizie poate fi luată fără un alt examen. Decizia este definitivă. Ea este adusă în scris la cunoștința reclamantului.

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002, precum și la 4 iulie 2005.

3. În situația în care Comitetul nu adoptă o decizie conform alin. 2 din prezentul articol, el transmite cererea spre examinare Camerei constituite potrivit art. 52 alin. 2 din prezentul Regulament.

Art. 54¹ - Procedura în fața unei Camere

1. Camera poate să declare imediat cererea inadmisibilă sau să o radieze de pe rolul Curții.

2. În caz contrar, Camera sau președintele acesteia poate:

(a) să ceară părților să prezinte orice informație privind faptele, orice document sau orice alt element considerat pertinent de către Camera sau de către președintele acesteia;

(b) să aducă cererea la cunoștința părții contractante pârâte și să o invite să-i prezinte observații scrise privitoare la cerere și, la primirea acestora, să invite reclamantul să răspundă la acestea;

(c) să invite părțile să prezinte observații scrise complementare.

3. Înainte de a statua cu privire la admisibilitate, Camera poate decide, fie la cererea unei părți, fie din oficiu, să aibă loc o ședință publică, în cazul în care consideră că îndeplinirea atribuțiilor sale conform Convenției o impune. În acest caz, părțile sunt invitate să se pronunțe asupra problemelor de fond ridicate prin cerere, afară de cazul în care Camera decide altfel în mod excepțional.

Art. 54A²- Examinarea simultană a admisibilității și a fondului

1. În cazul în care decide aducerea cererii la cunoștința părții contractante pârâte în temeiul art. 54 alin. 2 lit. (b) din prezentul Regulament, Camera poate hotărî, de asemenea, examinarea simultană a admisibilității și a fondului acesteia, în conformitate cu art. 29 alin. 3 din Convenție. În astfel de cazuri, părțile sunt invitate să se exprime, în observațiile lor, cu privire la satisfacția echitabilă și, dacă este cazul, să includă propunerile lor în vederea unei soluționări pe cale amiabilă a litigiului. Condițiile prevăzute în art. 60 și 62 din prezentul Regulament se aplică *mutatis mutandis*.

2. Dacă părțile nu pot ajunge la o rezolvare pe cale amiabilă a litigiului sau la o altă soluție, iar Camera este convinsă, în lumina argumentelor acestora, că cererea este admisibilă și în stare de judecată pe fond, ea adoptă imediat o hotărâre care va cuprinde și decizia sa privitoare la admisibilitatea cererii.

3. Atunci când Camera apreciază că este necesar, poate, după informarea părților, să procedeze la adoptarea imediată a unei hotărâri ce cuprinde decizia sa privitoare la admisibilitatea cererii, fără ca, în prealabil, să aplice procedura reglementată de alin. 1 al prezentului articol.

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

² Articol introdus prin hotărârea Curții din 17 iunie și 8 iulie 2002 și modificat la 13 decembrie 2004.

Cererile interstatale și individuale (dispoziții comune)

Art. 55 - Excepțiile de inadmisibilitate

Dacă partea contractantă înțelege să ridice o excepție de inadmisibilitate, ea trebuie să o facă, în măsura în care natura sa și circumstanțele cauzei permit aceasta, în observațiile sale scrise sau orale privind admisibilitatea cererii, prezentate de ea în conformitate, după caz, cu dispozițiile art. 51 sau 54 din prezentul Regulament.

Art. 56¹ - Decizia Camerei

1. Decizia Camerei indică dacă ea a fost adoptată în unanimitate sau cu majoritate de voturi și este însoțită sau urmată de motivarea acesteia.

2. Decizia Camerei este comunicată reclamantului de către grefier. Dacă partea sau părțile contractante interesate și, dacă este cazul, terții intervenienți au fost informați anterior despre cerere, în aplicarea dispozițiilor prezentului Regulament, decizia se comunică și acestora.

Art. 57¹ - Limba pronunțării și publicării deciziei

1. Deciziile Camerei se pronunță în limba engleză sau franceză, afară de cazul în care Curtea hotărăște ca o anumită decizie să se pronunțe în ambele limbi oficiale.

2. Publicarea deciziilor în culegerea oficială a Curții, astfel cum prevede art. 78 din prezentul Regulament, se face în ambele limbi oficiale ale Curții.

Cap. V

Procedura ulterioară deciziei de admisibilitate

Art. 58¹ - Cererile interstatale

1. Odată ce Camera decide să rețină spre examinare o cerere introdusă în temeiul art. 33 din Convenție, președintele ei, după consultarea părților contractante interesate, stabilește termenul pentru depunerea observațiilor scrise privitoare la fondul cauzei și pentru depunerea unor eventuale probe suplimentare. Cu toate acestea, cu acordul părților contractante interesate, președintele poate să decidă că nu este necesară o procedură scrisă.

2. O ședință publică privitoare la fondul cauzei poate fi organizată dacă una dintre părțile contractante interesate solicită sau dacă Camera hotărăște astfel din oficiu. Președintele Camerei stabilește procedura orală.

Art. 59¹ - Cererile individuale

1. Odată ce o cerere introdusă în temeiul art. 34 din Convenție a fost declarată admisibilă, Camera sau președintele acesteia poate să invite părțile să depună probe sau observații scrise complementare.

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

2. În afara unei decizii contrare, termenul stabilit pentru depunerea observațiilor scrise este același pentru fiecare parte.

3. Dacă se consideră necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor stabilite de Convenție, Camera poate decide, fie la cererea unei părți, fie din oficiu, să aibă loc o ședință publică asupra fondului cauzei.

4. Președintele Camerei stabilește, după caz, procedura scrisă și orală.

Art. 60¹ - Cererea privitoare la „satisfacția echitabilă”

1. Orice reclamant care, în cazul constatării unei încălcări a drepturilor sale ce decurg din Convenție, solicită acordarea unei satisfacții echitabile conform art. 41 al acesteia, trebuie să formuleze o cerere distinctă în acest sens.

2. În afara deciziei contrare a Președintelui Camerei, reclamantul trebuie să prezinte pretențiile sale, evaluate și stabilite pe rubrici și însoțite de documentele justificative pertinente, în cadrul aceluiași termen care i-a fost acordat pentru depunerea observațiilor scrise.

3. Dacă reclamantul nu respectă cerințele prevăzute în alineatele precedente, Camera poate respinge, în tot sau în parte, pretențiile sale.

4. Pretențiile reclamantului sunt comunicate Guvernului pârât pentru observații.

Art. 61 - Abrogat

Art. 62²- Soluționarea pe cale amiabilă

1. Odată cererea declarată admisibilă, greșierul, acționând conform instrucțiunilor Camerei sau ale președintelui acesteia, ia legătura cu părțile în vederea ajungerii la o soluționare pe cale amiabilă a cauzei, în conformitate cu dispozițiile art. 38 alin. 1 lit. (b) din Convenție. Camera ia toate măsurile adecvate pentru a facilita încheierea unei asemenea înțelegeri.

2. În conformitate cu art. 38 alin. 2 din Convenție, negocierile purtate în vederea ajungerii la o soluționare pe cale amiabilă a cauzei sunt confidentiale și nu trebuie să influențeze observațiile făcute de părți în cadrul procedurii contencioase. Nici o comunicare scrisă sau orală, precum și nici o ofertă de conciliere intervenită în cadrul acestor negocieri nu va putea fi menționată sau invocată în procedura contencioasă.

3. În cazul în care Camera este înștiințată de către greșier că părțile sunt de acord cu o soluționare pe cale amiabilă a litigiului și după ce se va fi asigurat că această înțelegere se bazează pe respectarea drepturilor omului, astfel cum acestea sunt recunoscute de Convenție și de Protocoalele sale, ea radiază cererea de pe rol, în conformitate cu dispozițiile art. 43 alin. 3 din prezentul Regulament.

4. Alin. 2 și 3 se aplică *mutatis mutandis* procedurii prevăzute de art. 54A din prezentul Regulament.

¹ Articol modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

Cap. VI

Ședința publică

Art. 63¹ - Publicitatea dezbaterilor

1. Ședința de dezbateri este publică, în afara cazului în care, conform alin. 2 din prezentul articol, în cazuri excepționale, fie din oficiu, fie la cererea unei părți sau a oricărei alte persoane interesate, Camera decide altfel.

2. Accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului, în timpul întregii ședințe sau numai al unei părți a acesteia, pentru respectarea moralei, a ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților o impun, sau, în situații excepționale, în măsura considerată de Cameră strict necesară, în care publicitatea dezbaterilor ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

3. Orice cerere de ședință secretă formulată în temeiul alin. 1 din prezentul articol trebuie să fie motivată și să indice dacă privește dezbaterile în totalitatea lor sau numai în parte.

Art. 64¹- Conducerea dezbaterilor

1. Președintele Camerei organizează și conduce dezbaterile; el stabilește ordinea în care participanții sunt chemați să ia cuvântul.

2. Orice judecător poate pune întrebări oricărei persoane care se înfățișează în fața Camerei.

Art. 65¹- Judecarea în lipsă

În cazul în care o parte sau orice altă persoană care trebuie să fie prezentă la dezbateri se abține sau refuză să participe la acestea, Camera poate, totuși, să continue ședința, dacă aceasta este compatibilă cu o bună administrare a justiției.

Art. 66 - Abrogat

Art. 67 - Abrogat

Art. 68 - Abrogat

Art. 69 - Abrogat

Art. 70² - Consemnarea dezbaterilor

1. Dacă președintele Camerei decide astfel, un proces-verbal al ședinței este întocmit prin grija grefierului. Acesta cuprinde:

- (a) compunerea Camerei;
- (b) lista celor prezenți;
- (c) textul observațiilor formulate, al întrebărilor adresate și al răspunsurilor primite;
- (d) textul oricărei decizii pronunțate în acea ședință.

¹ Articol modificat de Curte la 7 iulie 2003.

² Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

2. Dacă procesul-verbal este redactat în tot sau în parte într-o limbă neoficială, grefierul ia măsurile ce se impun pentru traducerea acestuia într-una dintre limbile oficiale.

3. Reprezentanții părților primesc o copie a procesului-verbal, cu scopul de a-l putea corecta, sub controlul grefierului sau al președintelui Camerei, fără ca, prin aceasta, să modifice sensul și întinderea a ceea ce s-a spus în ședință. Grefierul stabilește, în baza instrucțiunilor președintelui Camerei, termenul de care ei dispun spre a proceda astfel.

4. Odată corectat, procesul-verbal este semnat de președintele Camerei și de grefier; el face dovada deplină în privința conținutului lui.

Cap. VII

Procedura în fața Marii Camere

Art. 71¹- Aplicabilitatea dispozițiilor procedurale

1. Dispozițiile care reglementează procedura în fața unei Camere se aplică, *mutatis mutandis*, celei desfășurate în fața Marii Camere.

2. Atribuțiile conferite Camerelor de art. 54 alin. 3 și 59 alin. 3 din prezentul Regulament în materia organizării unei ședințe publice pot fi, de asemenea, exercitate, în procedura în fața Marii Camere, de președintele ei.

Art. 72 - Desesizarea în favoarea Marii Camere

1. Când o cauză pendinte în fața unei Camere ridică o problemă gravă privitoare la interpretarea Convenției sau a Protoalelor sale, sau când soluția unei probleme cu care ea este sesizată poate conduce la o contradicție cu o hotărâre adoptată anterior de Curte, în conformitate cu art. 30 din Convenție, Camera poate, atâta timp cât nu a adoptat o hotărâre, să se desesizeze în favoarea Marii Camere, cu condiția ca o parte să nu se opună la aceasta, în conformitate cu dispozițiile alin. 2 din acest articol. O decizie de desesizare nu trebuie motivată.

2. Grefierul comunică părților intenția Camerei de a se desesiza. Ele au la dispoziție un termen de o lună de la data acestei încunoștințări, pentru a prezenta în scris grefei eventuala lor obiecție temeinic motivată. Orice obiecție ce nu îndeplinește aceste condiții va fi considerată de Camera nevalabilă.

Art. 73 - Trimiterea în fața Marii Camere la cererea uneia din părți

1. Orice parte poate ca, în mod excepțional, în conformitate cu art. 43 din Convenție, în termen de trei luni de la data pronunțării hotărârii unei Camere, să depună în scris la grefă o cerere de retrimiteră a cauzei în fața Marii Camere, indicând problema gravă de interpretare sau de aplicare a Convenției sau a protoalelor sale adițional, sau problema

¹ Articol modificat de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

gravă cu caracter general care, în opinia acesteia, se impune a fi examinată de Marea Cameră.

2. Un colegiu de 5 judecători ai Marii Camere constituit conform prevederilor art. 24 alin. 5 din prezentul Regulament examinează cererea numai pe baza dosarului existent. El nu o admite decât atunci când apreciază că acea cauză pune o astfel de problemă. Decizia de respingere a cererii nu trebuie motivată.

3. Când colegiul reține cererea, Marea Cameră pronunță o hotărâre.

Cap. VIII

Hotărârile

Art. 74 - Conținutul hotărârii

1. Hotărârea la care se referă art. 42 și 44 din Convenție trebuie să conțină:

(a) numele președintelui și ale celorlalți judecători care intră în componența Camerei respective și numele greșierului sau al greșierului adjunct;

(b) datele la care s-a adoptat și s-a pronunțat hotărârea;

(c) indicarea părților în cauză;

(d) numele agenților, avocaților și consilierilor părților în cauză;

(e) expunerea procedurii urmate;

(f) datele privind cauza;

(g) rezumatul concluziilor părților în cauză;

(h) motivele de drept;

(i) dispozitivul;

(j) decizia, dacă există, cu privire la cheltuieli;

(k) numărul de judecători care reprezintă majoritatea;

(l) o declarație privind autenticitatea textului, atunci când este cazul.

2. Orice judecător care a luat parte la examinarea cazului are dreptul să adauge la hotărâre fie o opinie separată, concordantă sau disidentă cu acea hotărâre, fie o simplă declarație de dezacord.

Art. 75¹- Decizia privitoare la reparația echitabilă

1. Când se constată o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale, Camera va decide, prin aceeași hotărâre, cu privire la aplicarea art.41 din Convenție, dacă i-a fost transmisă o cerere expresă în acest sens, conform art. 60 din prezentul Regulament, și dacă această cerere este în stare de judecată; în caz contrar, ea o rezervă, în tot sau în parte, și stabilește procedura ulterioară.

2. Pentru a decide cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție, camera va cuprinde, în măsura în care este posibil, aceiași membri care au

¹ Articol modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

examinat fondul cauzei; dacă nu este posibilă reunirea camerei constituite inițial, președintele Curții completează sau constituie camera prin tragere la sorți.

3. În cazul în care camera acordă o satisfacție echitabilă pe temeiul art. 41 din Convenție și plata sumelor astfel stabilite nu se face în termenul indicat, ea poate decide că vor fi acordate dobânzi la aceste sume.

4. În cazul în care Curtea este înștiințată cu privire la un acord între partea reclamantă și partea contractantă responsabilă, ea verifică dacă acesta este echitabil și, dacă-l consideră astfel, radiază cauza de pe rol, conform art. 43 alin. 3 din prezentul Regulament.

Art. 76¹ - Limba pronunțării și publicării hotărârii

1. Curtea pronunță toate hotărârile sale în franceză sau în engleză, cu excepția cazului în care decide să pronunțe o hotărâre în cele două limbi oficiale.

2. Publicarea hotărârilor în culegerea oficială a Curții, astfel cum dispune art. 78 din prezentul Regulament, se face în cele două limbi oficiale ale Curții.

Art. 77 - Semnarea, pronunțarea și comunicarea hotărârii

1. Hotărârea este semnată de președintele camerei și de grefier.

2. Hotărârea poate fi citită în ședință publică de către președintele camerei sau de un alt judecător delegat de acesta. Agenții și reprezentanții părților sunt înștiințați din timp cu privire la data acestei ședințe. În caz contrar, comunicarea prevăzută în alin. 3 al prezentului articol echivalează pronunțare.

3. Hotărârea se transmite Comitetului Miniștrilor. Grefierul comunică o copie certificată părților, Secretarului general al Consiliului Europei, tuturor terților intervenienți și oricărei persoane direct interesate. Exemplarul original, semnat și parafat, se depune în arhivele Curții.

Art. 78 - Publicarea hotărârilor și a altor documente

În conformitate cu art. 44 alin. 3 din Convenție, hotărârile definitive ale Curții se publică, în formă adecvată, sub autoritatea grefierului, care este de asemenea responsabil de publicarea culegerii oficiale ce conține hotărârile și deciziile selectate pentru acestea, precum și a toate documentele pe care președintele Curții le consideră util a fi publicate.

Art. 79 - Cererea de interpretare a unei hotărâri

1. Oricare dintre părți poate cere interpretarea unei hotărâri în termen de un an de la data pronunțării acesteia.

2. Cererea se depune la grefă. Aceasta trebuie să precizeze exact punctul sau punctele din dispozitivul hotărârii a căror interpretare este cerută.

3. Camera inițială poate decide din oficiu să nu admită o astfel de cerere, cu motivarea că nu există nici un temei care să justifice examinarea acesteia. Atunci când nu este posibilă reunirea camerei

¹ Articol modificată de Curte la 17 iunie și 8 iulie 2002.

inițiale, președintele Curții constituie sau completează camera prin tragere la sorti.

4. În cazul în care camera nu respinge cererea, grefierul o comunică tuturor părților interesate, invitându-le să prezinte eventuale observații scrise, într-un termen stabilit de președintele camerei; de asemenea, acesta din urmă stabilește și data ședinței publice, atunci când camera a decis aceasta. Camera se pronunță printr-o hotărâre.

Art. 80 - Cererea de revizuire a unei hotărâri

1. În cazul descoperirii unui fapt care, prin natura sa, ar fi putut exercita o influență decisivă cu privire la soluția unei cauze judecate deja și care, la epoca pronunțării hotărârii nu era cunoscut de Curte și nu putea, în mod rezonabil să fie cunoscut de parte, aceasta din urmă poate, într-un termen de 6 luni calculat de la data la care a luat cunoștință de faptul respectiv, să sesizeze Curtea cu o cerere de revizuire a acelei hotărâri.

2. Cererea trebuie să menționeze hotărârea a cărei revizuire se cere, să conțină informațiile necesare pentru a stabili întrunirea condițiilor prevăzute în alin. 1 al prezentului articol și să fie însoțită de o copie a oricărui document pe care se întemeiază. Cererea împreună cu anexele se depun la grefă.

3. Atunci când consideră că nici un motiv nu justifică examinarea ei, camera inițială poate decide, din oficiu, să respingă cererea. Dacă nu este posibilă reunirea camerei inițiale, președintele curții o constituie sau o completează prin tragere la sorti.

4. În cazul în care camera nu respinge cererea, grefierul o comunică tuturor părților interesate, invitându-le să depună observații scrise într-un termen stabilit de președintele camerei; de asemenea, președintele camerei stabilește data ședinței publice, atunci când camera a decis aceasta. Camera se pronunță printr-o hotărâre.

Art. 81 - Rectificarea unor erori în decizii și în hotărâri

Fără a aduce atingere prevederilor privind revizuirea hotărârilor și reînscrisura pe rol a cererilor, erorile de scriere sau de calcul și inexactitățile evidente pot fi rectificate de Curte, fie din oficiu, fie la cererea unei părți, dacă o asemenea cerere este făcută în termen de o lună de la data pronunțării deciziei sau a hotărârii.

Cap. IX

Avizele consultative

Art. 82 - În materia avizelor consultative, Curtea aplică, în afara prevederilor art. 47, 48 și 49 din Convenție, dispozițiile de mai jos.

Aceasta aplică de asemenea, în măsura în care le consideră adecvate, și celelalte dispoziții din prezentul Regulament.

Art. 83¹ - Cererea de aviz consultativ se adresează grefierului. Aceasta trebuie să cuprindă în mod complet și precis problema cu privire la care se cere avizul Curții și, în plus:

(a) data la care Comitetul Miniștrilor a adoptat decizia prevăzută de art. 47 alin. 3 din Convenție;

(b) numele și adresa persoanei sau ale persoanelor desemnate de Comitetul Miniștrilor să prezinte Curții orice explicație pe care aceasta ar putea-o cere.

La cerere se atașează orice document care poate servi la elucidarea problemei.

Art. 84¹ - 1. La primirea cererii, grefierul distribuie câte un exemplar al acesteia, cu toate documentele anexate, tuturor membrilor Curții.

2. Grefierul înștiințează părțile contractante că au posibilitatea să supună Curții observații scrise, dacă solicită aceasta.

Art. 85¹ - 1. Președintele Curții stabilește termenele în care vor fi depuse observațiile scrise și alte documente.

2. Observațiile scrise sau celelalte documente se adresează grefierului; acesta le comunică tuturor membrilor Curții, Comitetului Miniștrilor și fiecărei părți contractante.

Art. 86 - După închiderea procedurii scrise, președintele Curții decide dacă este cazul să permită părților contractante care au prezentat observații scrise să le dezvolte oral, în ședința publică stabilită în acest scop.

Art. 87¹

1. O Mare Cameră este constituită pentru examinarea cererii de aviz consultativ.

2. Dacă Marea Cameră consideră că cererea nu este de competența sa, astfel cum aceasta este stabilită de art.47 din Convenție, ea constată aceasta printr-o decizie motivată.

Art. 88¹

1. Deciziile motivate și avizele consultative sunt emise de Marea Cameră cu majoritate de voturi; este menționat numărul judecătorilor care au constituit majoritatea.

2. Orice judecător poate, dacă dorește, să adauge la decizia motivată sau la avizul consultativ al Curții fie expunerea propriei sale opinii, concordantă sau disidentă, fie o simplă declarație de dezacord.

Art. 89¹ - Decizia motivată sau avizul consultativ pot fi citite în ședință publică, într-una din limbile oficiale ale Curții, de președintele Marii Camere sau de un alt judecător delegat de acesta, Comitetul Miniștrilor și toate părțile contractante fiind înștiințate despre aceasta. În caz contrar, se face notificarea prevăzută de art.90 din Regulament.

¹ Articol modificat de Curte la 4 iulie 2005.

Art. 90¹ – Avizul consultativ sau decizia motivată sunt semnate de președintele Marii Camere și de grefier. Exemplarul original, semnat și parafat, se depune în arhivele Curții. Grefierul comunică o copie certificată Comitetului Miniștrilor, părților contractante și Secretarului general al Consiliului European.

Cap. X

Asistența judiciară

Art. 91 - 1. Președintele camerei poate, fie la cererea unui reclamant care a introdus o cerere pe temeiul art. 34 din Convenție, fie din oficiu, să acorde asistența judiciară acestuia pentru susținerea cauzei sale, din momentul în care, în conformitate cu dispozițiile art. 54 alin. 2 lit. (b) din prezentul Regulament, partea contractantă pârâtă a prezentat în scris observațiile sale cu privire la admisibilitatea cererii sau când termenul ce i-a fost acordat în acest scop a expirat.

2. Sub rezerva dispozițiilor art. 96 din prezentul Regulament, odată ce reclamantului i s-a acordat asistență judiciară pentru susținerea cauzei sale în fața unei camere, el va beneficia de aceasta și în fața Marii Camere.

Art. 92 - Asistența judiciară nu poate fi acordată decât dacă președintele camerei constată:

(a) că acordarea ei este necesară pentru o bună examinare a cauzei în fața camerei;

(b) că reclamantul nu dispune de mijloace financiare suficiente spre a face față, în tot sau în parte, cheltuielilor ocazionate de susținerea cauzei sale.

Art. 93² - 1. Pentru a stabili dacă reclamantul dispune sau nu de mijloace financiare suficiente pentru a face față, în tot sau în parte, cheltuielilor ocazionate de susținerea cauzei sale, i se cere să completeze o declarație în care să indice veniturile sale, sumele pe care le deține sub formă de capital și angajamentele financiare pe care le are față de persoanele aflate în întreținerea sa sau orice alte obligații financiare. Declarația trebuie să fie certificată de autoritatea sau autoritățile interne competente.

2. Președintele camerei poate invita partea contractantă interesată să prezinte observațiile sale în scris.

3. După primirea informațiilor menționate în alin.1 al prezentului articol, președintele camerei decide acordarea sau refuzarea asistenței judiciare. Grefierul înștiințează părțile interesate despre decizia adoptată.

Art. 94 - 1. Onorariile nu pot fi plătite decât avocatului sau altei persoane desemnate în conformitate cu dispozițiile art. 36 alin. 4 din

¹ Articol modificat de Curte la 4 iulie 2005.

² Articol modificat de Curte la 29 mai 2006.

prezentul Regulament. Acestea pot acoperi, dacă este cazul, serviciile mai multor reprezentanți astfel desemnați.

2. În afara onorariilor, asistența judiciară poate acoperi cheltuielile de deplasare și de ședere, precum și alte cheltuieli necesare făcute de reclamant sau de reprezentantul său.

Art. 95 - Odată acordată asistența juridică, grefierul stabilește:

(a) cuantumul onorariilor ce trebuie achitate, conform baremelor în vigoare;

(b) suma ce se va plăti pentru alte cheltuieli;

Art. 96 - Dacă este încredințat că nu mai sunt îndeplinite condițiile enunțate în art. 92 din prezentul Regulament, președintele camerei poate, în orice moment, să decidă retragerea sau modificarea beneficiului asistenței judiciare.

Titlul III

Dispoziții tranzitorii

Art. 97 - *Abrogat*

Art. 98 - *Abrogat*

Art. 99 - Raporturile dintre Curte și Comisie

1. În cauzele transmise pe temeiul art. 5 alin. 4 și 5 din Protocolul nr. 11 la Convenție, Curtea poate invita Comisia să delege unul sau mai mulți dintre membrii săi să participe la examinarea unei cauze în fața Curții.

2. În cauzele arătate la alin. 1 al prezentului articol, Curtea ia în considerare raportul adoptat de Comisie în baza fostului art. 31 din Convenție.

3. În afara deciziei contrare a președintelui camerei, raportul este făcut public de către grefier, imediat după sesizarea Curții.

4. În cauzele deferite Curții pe temeiul art. 5 alin. 2 - 5 din Protocolul nr. 11, celelalte documente ce compun dosarul Comisiei, inclusiv ansamblul memoriilor și observațiilor, rămân confidențiale, dacă președintele Camerei nu hotărăște altfel.

5. În cauzele în care Comisia a ascultat martori, dar nu a fost în măsură să adopte raportul prevăzut de fostul art. 31 din Convenție, Curtea ia în considerare procesele-verbale în integralitatea lor, documentația și avizul formulat de delegații Comisiei la încheierea investigațiilor lor.

Art. 100 - Procedura în fața unei camere și a Marii Camere

1. Când o cauză este deferită Curții pe temeiul dispozițiilor art. 5 alin. 4 din Protocolul nr. 11 la Convenție, un colegiu de judecători ai Marii Camere constituit în conformitate cu art. 24 alin. 6*) din prezentul Regulament decide, exclusiv pe baza dosarului, dacă ea trebuie să fie soluționată de o cameră sau de Marea Cameră.

2. Dacă acea cauză este soluționată de o cameră, hotărârea acesteia va fi definitivă, în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. 4 din Protocolul nr. 11, iar art. 73 din prezentul Regulament este inaplicabil.

3. Cauzele transmise Curții pe temeiul art. 5 alin. 5 din Protocolul nr. 11 sunt deferite Marii Camere de către președintele Curții.

4. Pentru fiecare cauză transmisă pe temeiul art. 5 alin. 5 din Protocolul nr. 11, Marea Cameră este completată cu judecători desemnați prin rotație din grupele arătate la art. 24 alin. 3*) din prezentul Regulament, cauzele fiind repartizate alternativ fiecărei grupe.

*) Versiunea veche, înainte de 8 decembrie 2000.

Art. 101 - Acordarea asistenței judiciare

Sub rezerva dispozițiilor art. 96, în cauzele deferite Curții în aplicarea prevederilor art. 5 alin. 2 - 5 din Protocolul nr. 11 la Convenție, reclamantul cărui a s-a acordat asistență judiciară în cursul procedurii în fața Comisiei sau a fostei Curți beneficiază de aceasta pentru susținerea cauzei sale în fața Curții.

Art. 102¹ - Cererea de interpretare sau de revizuire a unei hotărâri

1. În cazul în care o parte prezintă o cerere de revizuire a unei hotărâri pronunțate de fosta Curte, președintele Curții o transmite uneia dintre secții, în condițiile prevăzute în art. 51 sau 52 din prezentul Regulament, după caz.

2. Prin derogare de la art. 80 din prezentul Regulament, președintele secției respective constituie o nouă cameră pentru examinarea cererii.

3. Camera ce urmează a fi constituită cuprinde de drept:

(a) președintele secției;

și, indiferent dacă acesta face parte sau nu din acea secție,

(b) judecătorul ales pentru partea contractantă în cauză sau, dacă acesta este indisponibil, orice alt judecător desemnat conform art. 29 din prezentul Regulament;

(c) orice membru al Curții care a făcut parte din camera inițială a fostei Curți care a pronunțat hotărârea.

4. (a) Președintele secției desemnează prin tragere la sorți pe ceilalți membri ai camerei dintre judecătorii secției investite cu soluționarea cererii;

(b) Membrii secției care nu au fost astfel desemnați participă la examinarea cererii ca judecători supleanți.

Titlul IV

Dispoziții finale

¹ Articol modificat de Curte la 13 decembrie 2004.

Art. 103 - Modificarea sau suspendarea aplicării unui text

1. Orice modificare a dispozițiilor prezentului Regulament poate fi adoptată de majoritatea judecătorilor Curții, reuniți în sesiune plenară, pe baza unei propuneri prezentate anterior. Propunerea de modificare, formulată în scris, trebuie să parvină grefierului cu cel puțin o lună înainte de sesiunea în care va fi examinată. În cazul în care primește o astfel de propunere, grefierul o aduce, în cel mai scurt timp, la cunoștința tuturor membrilor Curții.

2. Aplicarea oricărei dispoziții privind funcționarea internă a Curții poate fi suspendată imediat la propunerea unui judecător, cu condiția ca această decizie să fie adoptată în unanimitate de camera interesată. Suspendarea astfel decisă nu-și produce efecte decât pentru nevoile situației particulare pentru care ea a fost propusă.

Art. 104¹ - Intrarea în vigoare a Regulamentului

Prezentul Regulament va intra în vigoare la data de 1 noiembrie 1998.

¹ Modificările adoptate la data de 8 decembrie 2000 au intrat în vigoare imediat. Modificările adoptate la data de 17 iunie 2002 și 8 iulie 2002 au intrat în vigoare la 1 octombrie 2002. Modificările adoptate la data de 7 iulie 2003 au intrat în vigoare la 1 noiembrie 2003, iar modificările din 13 decembrie 2004 au intrat în vigoare la 1 martie 2005.